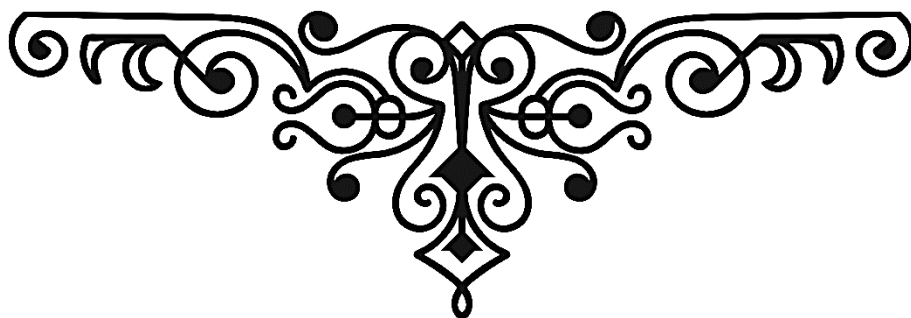

ОРЗУЛАРГА

ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ

Тошкент –2022
“FAN ZIYOSI” нашриёти

UO'S: 432.684.24
КБК: 84.5. (5У36)

ОРЗУЛАРГА ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ

– Тошкент: «Fan ziyosi» нашриёти, 2022. – 360 бет

Масъул муҳаррир:

Ў.М.Абилов – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси профессори, фалсафа фанлари доктори

Тузувчилар:

С.Д.Норқулов – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси мудир, фалсафа фанлари доктори

Ш.А.Искандаров – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси доценти

Такризчилар:

Б.О.Тўраев – фалсафа фанлари доктори, профессор

Ў.Ғ.Тилавов – фалсафа фанлари доктори, профессор

Ушбу китоб йирик олим, фалсафа фанлари доктори, профессор, Турон фанлар академияси академиги Норқулов Дўстмурод Тошпўлатович таваллудининг 70 йиллиги муносабати билан тайёрланган.

Китобдан Дўстмурод Норқуловнинг дўстлари, шогирдлари ва бошқа яқин инсонлари томонидан профессорнинг ҳаёт йўли, етук олим, устоз сифатидаги ҳамда чин инсонийлик жиҳатлари ҳақида ёзилган мақола-эсселари, шунингдек, юбилей муносабати билан ўтказилган илмий-амалий анжуман иштирокчиларининг соҳа йўналишлари бўйича илмий мақолалари жой олган.

ISBN 978-9943-747-67-8

© «FAN ZIYOSI» нашриёти, 2022

ЎЗ ФАРЗАНДЛАРИНИ БАҲТЛИ БЎЛИШГА САБАБЧИ БЎЛГАН ИНСОН

Норқулов Сухроб Дўстмуродович

*Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар
кафедраси мудири, фалсафа фанлари доктори*

Бугун отам, фалсафа фанлари доктори, профессор, Турон фанлари академияси академиги Дўстмурод Норқулов 70 ёшни қарши олган эканлар, уларга узок умр, сиҳат-саломатлик ва барча самимий тилакларни тилаб, улар ҳақида қисқача дилимдаги фикрларни қоғозга тушуришга қарор қилдим.

Ота – бу ҳар бир инсон учун буюк зот, ота ҳақида гапирадиган бўлсам: тўғриси айтсам, отага ҳаётимизда кўп аҳамият беравермаймиз, лекин ота ҳаётингда тиргак, орқангда умр бўйи суянган тоғинг бўладиган зот ҳисобланади. Мабодо бироз тоби бўлмаса ўша суянган тоғинг гўёки қулагандек туюлади. Биз фарзандлар мувозанатни йўқотиб қўямиз.

Биз фарзанд сифатида ҳаётимизда нимага эришган бўлсак, нимаики ютуғимиз бўлса, отамнинг, онамнинг зимдан қилган дуолари, тарбиялари орқали эришганмиз. Ота-онам бизга доимо тўғри сўз, ростгўй бўлишга ўргатган, ҳалоллик, адолатлилик, инсонпарварлик каби туйғуларни сингдиришга ҳаракат қилиб келган. Ота-онани, ака-укаларни, оилани севишни, яқин инсонларни ҳурмат қилишни, керак бўлган вақтда ёрдамнингни аямасликни, доимо ахил бўлишни ўргатганлар.

Отам фарзандларинигина эмас, балки набираларининг тарбияси, тақдири ва келажагини ҳам доимо ўйлайдилар. Айрим вақтларда биз ўз фарзандларимизга ёрдам беролмаганимизда отам набираларига ёрдам қўлини чўзадилар ҳамда уларга тўғри йўл кўрсатадилар. Уларнинг ўқишларини доимо назорат қиладилар, керак бўлса бирга ўтириб дарс

тайёрлашади. Уларни музейларга, театрларга, мамлакатимиздаги турли тарихий қадамжоларга олиб борадилар.

Отам нафақат бизнинг тақдиримизга, балки эл-юрт, Ватанимиз тақдирига ҳам бефарқ эмаслар. Улар фарзанд, набираларини жамиятга фойдаси тегадиган инсон сифатида тарбиялашга ҳаракат қилганлар, бизларни билимли, маърифатли, даврга мос бўлишимизни истаб барча фарзандларини олий маълумотли қилганлар, уларнинг назоратлари, талабчанликлари натижасида барчамиз олий таълим муассасаларини имтиёзли дипломлар билан тамомлаганмиз.

Отам яқин инсонларига, ака-сингиллар ўртасидаги муносабатларда биз фарзандларига намуна. Уларнинг бири-бирига муҳаббати, ҳар қандай вазиятда бир-бирига суяниши, ҳар бир ишда бамаслаҳат иш кўриши оиланинг ахиллигидан, деб биламан.

Отам онам-Фазилат Шамиева (онам 2020 йил 17 сентябр куни вафот этганлар) билан қарийб 50 йил бир ёстикқа бош қўйишган. Доимо бир-бирини тушуниб, ҳурмат қилиб, бири-бирига маслаҳатгўй бўлиб яшаб келишган. Меҳридарё ота-онамнинг 4 фарзанди, 11 нафар набираси, 2 нафар чевараси бор.

Ота-онам биз фарзандлар барчамизни оқ ювиб-оқ тараб, ўқитиб, ҳаётда ўз ўрнимизни топишга ёрдам бердилар: Оиламизда тўнғич фарзанд, онам Нилуфар 2 та олий маълумотга эга. Ҳам файласуф, ҳам шифокор, акаларим Фарход энергетика, нефт ва газ соҳаси бўйича етакчи мутахассис, Анвар иқтисодчи, тадбиркор, мен эса энг кенжа фарзанд, отам касбини давом эттириб, ота-онам маслаҳати билан фалсафа фанидан ўқитувчилик касбини танлаганман.

Отам оиласига, ака-сингилларига, дўстларига меҳрибон, кўнгли очиқ инсон. Айниқса, сингиллари Ойимгул ва Жумагул аммамларга жуда меҳрибон, Қашқадарёда яшаганликлари

учун деярли ҳар куни телефон орқали, ҳар бир-икки ойда уйларига бориб хабар оладилар. Бу бобом - Тошпўлат бобонинг отамга берган тарбияси ҳамда оналаридан эрта айрилганликлари (оналари Пардаева Чинни момом 1967 йилда вафот этган), оналарининг сиймосини сингилларида кўрганликлари, деб ўйлаймиз.

Отам акалари Рўзимурод бобом билан жуда ахил, бир-бирини қаттиқ ҳурмат қилар эди. Қашқадарёга ота уйларига борган вақтларида ака-укалар бир-биридан ажралмай, тўй-хашам, тазия жойларига бирга боришар эди. Қишлоқдошлари ака-уканинг бир-бирига меҳрини кўриб, жуда хавас қилишарди, ҳозирги кунгача ҳам эслашади.

Халқимиз орасида “От изини той босар” деган нақл бор. Ҳақиқатдан, мен отамиз касбини давом эттирмоқдаман. Ўзбекистон Миллий университетининг Фалсафа факультетида таҳсил олиб, бугунги кунда талаба-ёшларга илм бериб келмоқдаман. Отам ҳар доим “бирон бир ишни бошласанг, албатта уни охирига етказгин”, “бир жойда тўхтаб қолма, доимо ўз устингда ишла” деб ўқтириб келадилар. Отамнинг доимий ўғитлари, соҳа бўйича берган билимлари, назоратлари натижасида фалсафа фани бўйича 2011 йил номзодлик, 2018 йил докторлик диссертацияларини ҳимоя қилдим. Отам фалсафа соҳаси бўйича оиламизда илмий мактаб яратган, десам хато бўлмайди. Оиламизда 4 нафар файласуф, улардан 3 нафари илмий даражага эга. Турмуш ўртоғим, Фаридахон ҳам файласуф, 2022 йил фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори диссертациясини ҳимоя қилди.

Отам биз фарзандлар учун доимо хавас қиладиган, намуна, ҳаётимизда ўрнак оладиган инсон сифатида биламан! Мен бу инсоннинг фарзанди эканлигимдан бахтиёрман ва фахрланаман! Отамга узоқ умр, сихат-саломатлик, кўп йиллар оиламизга бош, маслаҳатгўй бўлиб юришларини тилаб қоламиз!

Ф.Юлдашева - Тарихий-маданий мерос муаммосига янгича ёндашган олим.....	140
О.Бўриев - Одабийлик мулки соҳиби ва етук файласуф олим.....	144
Р.Т.Зоҳиров - Қалби қайноқ, меҳри дарё Қашқадарёлик – У.....	148
Б.Х.Джалилов - Дўстим Дўстмуродга дўстона табрик.....	157
С.Д.Норқулов - Ўз фарзандларини бахтли бўлишга сабабчи бўлган инсон.....	160
И.Отамуродов - Дўстмуроджон.....	163
С.Ғ. Алимова - Комил инсоннинг ибратли фазилатлари.....	164
О. Муҳамедяров - Бўш вақтнинг хуш вақтлигини исботлаган олим	165
С.Р. Халиков - Илмга баҳшида умр.....	169
А.М. Махматов - Донишмандликка интилиб.....	171
Н.Ш.Ниёзова - Илм-фанга баҳшида умр.....	174
А.Мухтаров - Янги Ўзбекистоннинг илму-маърифатига хисса қўшган олим.....	177
Ф.С.Атамуратова - Устозга эҳтиром.....	180
Ф.С.Умарова - Биз отамдек ҳурмат қилган инсон.....	182
Ш.А. Искандаров - Дўстмурод Тошпўлатович Норқуловнинг ҳаёт йўлларига чизги.....	184
А.Худойкулов - Устоз-отангдек улуғ.....	186
Б.Расулов - Ярим асрлик дўстлик нашидаси.....	190
Б.С. Турдиев - Маърифат истаб, изидан ибрат ёғдирган файласуф	194
Л.Ҳайдарова - Ҳаёт ва “хаёлат”да мукамал инсон.....	196
Б.У.Рўзиев - Касбига содиқ, меҳнатсевар ва чинаккам иродали инсон!	202
Н.И. Рўзиев - Устозлик мақомига эришиш йўли.....	203
Ғ.Ғ.Утаев - Меҳнатдан қадр топган файласуф олим.....	205
З.Э.Маркаев - Меҳри дарё устоз!.....	207
Л.Ю.Махмудов - Ҳам ҳаётда, ҳам илмда, ҳам ишда барчага ўрناق инсон тўғрисида.....	209
А.Н.Гуломова - Илм йўлида забардаст, ҳаётда метиндек ирода ва сабр, иш фаолиятида эса камчиликларга кўз юма олмайдиган инсон ҳақида.....	211
Ю.Ҳамдамов - Вақтдан оқилона фойдалана олган олим.....	213
Т.Кўйлиев - Устоз мақомидаги дўст ва ҳамкасб ҳақида икки оғиз сўз.....	223

IV БЎЛИМ. Профессор Д.Т.Норқуловнинг 70 йиллигига бағишланган илмий анжуман материаллари анжуман иштирокчиларининг соҳа